

ایروان و باکو برای عادی سازی روابط و تبادل اسرای جنگی توافق کردند؛

«صلح گرم» پس از سه دهه

فرشاد گلزاری

از ماه‌ها پیش که جنگ میان ارمنستان و آذربایجان با محوریت قره‌باغ فروکش کرد و بسیاری از ساکنان این منطقه مجبور شدند به ارمنستان هجرت کنند، گمانه‌زنی‌های زیادی در مورد آینده این پرونده انجام شد که همگی نشان از آن داشت که هیچ چیز نمی‌تواند جای پذیرش حاکمیت باکو بر قره‌باغ را بگیرد.

آنچه در خصوص این پرونده پر حاشیه باید مدنظر قرار بگیرد این است که اساساً بعد از آنکه جمهوری آذربایجان حاکمیت خود بر قره‌باغ را به صورت علنی اعلام و الهام علی‌اف، رئیس جمهوری این کشور خود را پیروز این نبرد خواند، همه چیز به این سمت و سو رفت که در آذربایجان مخالفت نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان علیه وی «کمپین استعفا» طراحی کردند و از وی خواستند تا از قدرت کناره‌گیری کند.

اینکه اعتراض‌ها علیه پاشینیان تا چه حد موثر واقع شد، موضوعی است که امر درونی به حساب می‌آید اما آنچه در این خصوص نباید از قلم بیفتد، این است که به موازات این پرونده ما شاهدان بودیم که مجادله میان غرب و شرق در اوکراین هم شدت گرفته بود که البته با به راه افتادن جنگ در غزه این پرونده هم به حاشیه رفت. نکته اصلی این است که اساساً در تحلیل پرونده قره‌باغ نباید از عنصر خارجی و تضاد منافع میان روسیه و کشورهای غربی چشم‌پوشی کرد.

درست است که عملاً ارمنستان و آذربایجان به عنوان جمهوری‌های تشکیل شده پس از فروپاشی شوروی توسط جامعه ملل مورد شناسایی قرار گرفته‌اند اما باید توجه شود که نفوذ مسکو در این دو کشور و به خصوص در ایران به حد زیادی مشهود و عیان است. روسیه به خوبی می‌داند که هر گونه تغییر در آرایش سرزمینی، جمعیتی و حتی سیاسی کشورهای اراف خود به منزله پیش‌روی غرب و به خصوص ناتو در خارج نزدیک کرملین است و به همین

دلیل است که روسیه از پاشینیان به دلیل تمایل او برای چرخش به سمت غرب عصبانسی و ناراحت است. بر همین اساس باید توجه کرد که حایت غرب از ارمنستان به خصوص پس از کوچاندن ساکنین قره‌باغ به این کشور توسط باکو افزایش پیدا کرده و این برای مسکو چندان خوشایند نیست و نخواهد بود. این موضوع از

درست است که عملاً ارمنستان و آذربایجان به عنوان جمهوری‌های تشکیل شده پس از فروپاشی شوروی توسط جامعه ملل مورد شناسایی قرار گرفته‌اند اما باید توجه شود که نفوذ مسکو در این دو کشور و به خصوص در ایران به حد زیادی مشهود و عیان است. روسیه به خوبی می‌داند که هر گونه تغییر در آرایش سرزمینی، جمعیتی و حتی سیاسی کشورهای اراف خود به منزله پیش‌روی غرب و به خصوص ناتو در خارج نزدیک کرملین است و به همین

آن جهت اهمیت دارد که بدانیم از این پس هر اتفاقی در پرونده قره‌باغ رخ می‌دهد، غرب و روسیه هم در آن به صورت مستقیم دخیل هستند و منافع خود را دنبال می‌کنند. به عنوان مثال ۱۱ روز پیش متیو میلر، سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا با انتشار بیانیه‌ای عنوان کرد که آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه ایالات متحده از تعهد الهام علی‌اف، رئیس جمهوری آذربایجان برای توافق صلحی بادوام میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان استقبال کرده است. این بیانیه نشان داد که ایالات متحده با رئیس جمهوری آذربایجان در تماس مستقیم است اما در مقابل و در بیانیه دیگری که توسط سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا صادر شده، آنتونی بلینکن همچنین با نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان رایزنی کرده و از حمایت‌های واشنگتن برای رسیدن به توافق صلح بادوام میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان خبر داده بود.

روابط باکو-ایروان عادی می‌شود؟

اینکه چرا ایالات متحده تا به این حد در قضیه قره‌باغ فعال شده موضوعی است که پاسخش در مجادلات قدیم و جدید میان مسکو با غرب نهفته است اما در این میان اتفاقی که پنجشنبه شب رخ داد نشان می‌دهد که ایران و باکو در حال برداشتن گام‌های اساسی به سوی عادی سازی روابط خود پس از سه دهه نزاع و درگیری هستند.

در این خصوص یورونیوز اعلام کرده که ارمنستان و جمهوری آذربایجان در بیانیه‌ای از توافق خود برای عادی سازی روابط و تبادل اسرای جنگی میان دو کشور خبر داده‌اند. در این بیانیه با اشاره به اینکه دو کشور توافق کرده‌اند گام‌هایی برای عادی سازی روابط خود بردارند، آمده است که ایران و باکو برنامه‌های خود را برای دستیابی به یک معاهده صلح بر اساس احترام به اصول حاکمیت و تمامیت ارضی یکدیگر

اعلام کردند. این بیانیه می‌افزاید ارمنستان و جمهوری آذربایجان این دیدگاه را دارند که فرصتی تاریخی برای دستیابی به صلحی که جهان مدت‌ها در انتظار آن بوده در منطقه موجود آمده است. بر اساس این بیانیه، جمهوری آذربایجان با آزادی ۳۲ نظامی ارمنی و ارمنستان نیز با آزادی ۲ نظامی جمهوری آذربایجان موافقت کرده‌اند.

همچنین در این بیانیه با اشاره به اینکه ایران و باکو به گفت‌وگوهایی

اخیراً وزارت دفاع ارمنستان اعلام کرد همکاری دفاعی برای سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ امضا کردند و این اتفاق در حالی رخ می‌دهد که روسیه در اوکراین با لاندن و واشنگتن درگیر است

خود در خصوص انجام اقدامات اعتمادساز بیشتر ادامه خواهند داد، آمده است که «ما از جامعه بین‌المللی می‌خواهیم تا از تلاش‌های هر دو کشور برای ایجاد اعتماد متقابل حمایت کنند، زیرا این امر تأثیر مثبتی بر کل منطقه قفقاز جنوبی خواهد گذاشت». در همین راستا شارل میشل، رئیس شورای اروپا در شبکه اجتماعی ایکس (توییتر سابق) نوشت که «از توافق میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان که دستاوردی بزرگ است، مسرور هستم و به طور ویژه از آزادی‌سازی بازداشت‌شدگان و گشایشی سابقه در گفت‌وگوهای طرفین استقبال می‌کنیم». پس از اعلام مواضع شارل میشل، بلافاصله روس‌ها بیانیه صادر کردند. وزارت خارجه روسیه هم در این خصوص ضمن استقبال از رویکرد دو طرف اعلام کرد که آخرین اقدامات انجام شده توسط ایران و باکو به تقویت اعتماد متقابل و ایجاد فرصت‌هایی برای عادی سازی روابط بین دولت‌ها کمک می‌کند. آنچه در این میان باید مورد توجه همگان قرار بگیرد آن است که اگر چه دو طرف با یکدیگر تبادل اسرای خود را انجام خواهند داد و روابطشان را عادی می‌کنند

اما باید توجه داشت که به موازات این روند، بسیاری از کشورهای غربی در حال تقویت حمایت نظامی و سیاسی خود از ارمنستان هستند. به عنوان مثال دو هفته پیش وزارت دفاع ارمنستان اعلام کرد ایران و لندن یک سند همکاری دفاعی برای سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ امضا کردند و در این راستا کشورهای دیگری مانند فرانسه و ایالات متحده هم در حال دفاع از ارمنستان و تقویت مناسبات خد با ایران هستند. این اقدام انگلیس که همچنان در حال اعمال فشار بر مسکو در پرونده اوکراین است در حالی انجام می‌شود که ایران عضو سازمان پیمان امنیت

جمعی است و این همان سازمانی است که روسیه یکی از اعضای اصلی آن به شمار می‌رود. بر همین اساس ما شاهد تقویت نظامی و سیاسی ارمنستان از سوی کشورهای غربی هستیم که نشان از یک «صلح گرم» یا به تعبیری بر «صلح مسلح» دارد.

جهان نما

درگیری‌های شدید شهری در جنوب نوار غزه؛ گوترش، خواستار برقراری «آتش بس بشردوستانه» شد

دبیر کل سازمان ملل متحد بار دیگر خواستار برقراری «آتش بس بشردوستانه» شد و گفت: خشونت‌های گروه حماس «مجازات دسته‌جمعی» فلسطینی‌ها را تسلیل می‌کند. آنتونیو گوترش، حملات راکتی حماس و استفاده این گروه از غیرنظامیان به عنوان «سیر انسانی» را ناقص «مقررات جنگی» دانست. او در نامه‌ای به اعضای شورای امنیت با استناد به ماده ۹۹ منشور ملل متحد خواستار مداخله این شورا شده است.

وی در بخشی از سخنانش هشدارهای قبلی خود مبنی بر خطر «فروپاشی نظم عمومی» در نوار غزه را تکرار کرد. گوترش اظهار داشت: «جهان و تاریخ به ما می‌نگرد، وقت اقدام کردن فرا رسیده است.»

دولت رام‌الله: در حال مذاکره برای مدیریت غزه پس از جنگ هستیم!

از سوی دیگر و به رغم وخامت اوضاع در غزه، نخست‌وزیر دولت رام‌الله اعلام کرد، تشکیلات خودگردان فلسطین در حال همکاری با مقامات آمریکایی روی طرحی برای مدیریت غزه پس از پایان جنگ است. محمد آشتیه، نخست‌وزیر وابسته به تشکیلات خودگردان فلسطین با اشاره به احتمال مشارکت حماس در اداره غزه پس از جنگ اعلام کرد که هدف اسرائیل برای از بین بردن حماس غیرواقع‌بینانه است و در عوض پیشنهاد کرد که آن را در یک سیستم حکومتی جدید قرار دهد.

به گزارش بلومبرگ، نخست‌وزیر دولت رام‌الله در موضعی خودسرانه افزود پس از پایان جنگ، ترجیح این است که حماس به یک شریک کوچک در چارچوب سازمان آزادیبخش فلسطین تبدیل شود.

وی ادعا کرد که این به ساختن یک کشور مستقل جدید که شامل کرانه باختری اشغالی، نوار غزه و بیت‌المقدس شرقی است، کمک می‌کند. آشتیه در مصاحبه با بلومبرگ فاش کرد که مقامات آمریکایی اخیراً با وی دیدار کردند تا در مورد طرح پس از جنگ غزه گفت‌وگو کنند و خاطر نشان کرد که دو طرف توافق کردند که اسرائیل نباید غزه را دوباره اشغال کند یا قلمروی غزه را برای ایجاد یک منطقه حائل کاهش داده و یا فلسطینی‌ها را اخراج کند.

وی تأکید کرد: ما بر اساس نقشه نظامی اسرائیل به آنجا نخواهیم رفت. مردم ما آنجا هستند. ما باید مکانیسمی ایجاد کنیم و این چیزی است که با جامعه جهانی روی آن کار می‌کنیم. آشتیه افزود: حماس قبل از هفت اکتبر یک چیز و بعد از آن چیز دیگری است، اگر آنها آماده توافق و پذیرش برنامه سیاسی سازمان آزادیبخش فلسطین هستند، جای صحبت وجود دارد. نباید بین فلسطینی‌ها تقسیم بندی وجود داشته باشد. وی در پاسخ به این سوال که چرا اسرائیل نتوانست حماس را از بین ببرد، گفت: حماس در لبنان حضور دارد و همه می‌دانند که رهبری حماس در قطر هم است و آنها در اینجا در کرانه باختری نیز هستند.

وی با تأکید بر اینکه «کاری که اسرائیل در غزه انجام می‌دهد یک اقدام انتقام‌جویانه است و این کار آنها را به جایی نمی‌رساند» توضیح داد که احتمال دارد حداقل نیم میلیون ساکن غزه پس از جنگ بی‌خانمان شوند. او معتقد بود که جوانان فلسطینی و اسرائیلی تندروتر شده‌اند و فرصت دستیابی به توافق صلح آمیز بین دو طرف به سرعت در حال محو شدن است.

بلومبرگ گزارش داد که آشتیه قرار است به قطر سفر کند تا دو حه را متقاعد کند که به جای حماس برای تشکیلات خودگردان فلسطین پول ارسال کند. وی فاش کرد که وزرای دولت او بارها با هم‌تایان صهیونیستی خود در ارتباط بودند، اما با آنها مخالفت شد. او گفت: متأسفانه، هیچ شریکی در طرف مقابل وجود ندارد... بینینید نتایج (نخست‌وزیر اسرائیل) چه می‌گوید - نه بازگشت به تشکیلات خودگردان فلسطین، نه راه حل دو دولتی. این به چه معناست؟ نتایج ادامه اشغال نظامی اراضی فلسطینی را می‌خواهد و این مساله غیرقابل قبول است.

خبر

حمله موشکی به سفارت آمریکا در بغداد تأیید شد

یک منبع امنیتی عراقی به رسانه شفق نیوز گفته بود که مناطق اطراف ساختمان سفارتخانه آمریکا در بغداد که در منطقه سبز (الخضراء) واقع شده، هدف حمله راکتی قرار گرفته است. این منبع اعلام کرد که در نزدیکی ساختمان سفارت صدای انفجار به گوش رسید و آژیر خطر در داخل سفارتخانه به صدا درآمد.

خبر

پارلمان دانمارک سوزاندن قرآن را در اماکن عمومی ممنوع کرد

قرآن، کتاب مقدس مسلمانان سوزانده شده و یا مورد هتک حرمت قرار گرفته است. این اقدام به شدت مورد خشم کشورهای مسلمان واقع شده و از دولت‌های شمال اروپا خواسته‌اند تا این اقدامات را متوقف کنند. دولت دانمارک در همین رابطه گفت که به دنبال یافتن «بازار قانونی» است که بتواند مقامات را قادر به مداخله در چنین اعتراضاتی کند.

سنای آمریکا پیشنهاد کمک به اوکراین را رد کرد

کرد و قصد داشت کمک به اوکراین، رژیم صهیونیستی، تایوان و بودجه‌ای برای امنیت مرزها را هم ترکیب کند تا از این طریق جمهوری خواهان را متقاعد کرده و برای رای مثبت تحت فشار قرار دهد.

نیروهای موشکی کره جنوبی به حالت آماده‌باش درآمدند

وزیر دفاع کره جنوبی در بازدید از یک مرکز فرماندهی راهبردی نظامی این کشور از نیروهای موشکی خواست همواره حالت آماده‌باش را برای حملات متقابل علیه کره شمالی حفظ کنند. شین‌وون سیک، وزیر دفاع جدید کره جنوبی، دیروز (جمعه) به نیروهای موشکی این کشور دستور داد که به منظور حملات متقابل علیه کره شمالی در صورت لزوم، آمادگی خود را حفظ کنند. خبرگزاری اسپوتنیک گزارش داد که شین خطاب به نیروهای موشکی کره جنوبی گفت: حالت آماده‌باش خود را همواره حفظ کنید تا هر وقت به شما دستور داده شد، موشک‌های جهانی، دوربرد، دقیق و پر قدرت را انفوراشلیک کنید. وزیر دفاع کره جنوبی این اظهارات را طی بازدید از فرماندهی